

Salems
kommun

Verksamhetsidé för de kommunala förskolorna i Salems kommun

Inledning

Vår verksamhetsidé hjälper oss att rama in våra pedagogiska ställningstaganden samt våra ställningstaganden kring de demokratiska värden som förskolan vilar på. Den tydliggör vårt uppdrag gentemot barnen och deras familjer, pedagoger, vikarier, ledning och andra samhällsaktörer. Läroplanen för förskolan är tolkningsbar och verksamhetsiden ska ses som en gemensam kompass att navigera mot.

Vi bygger vår verksamhet på ömsesidig respekt, tillit och tilltro till människans inneboende kraft att vilja lära, utvecklas och gemensamt skapa en hållbar värld där vi kan leva tillsammans. Barnet ses som en jämbördig medborgare av samhället.

(Förskolan ingår i skolväsendet och vilar på demokratins grund. Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden) Lpfö 18

Kulturen i förskolan ska vara välkomnande och bygga på respekt, tillit och gemenskap för att skapa en god grund till det livslånga lärandet. Denna kultur lägger grunden för att bedriva en kvalitativ utbildning med en undervisning som visar på under. Barns rätt att förundras varje dag blir en utgångspunkt för all planering av verksamheten.

Barnen har rätt till en likvärdig förskola av hög kvalitet. En förskola med lika förutsättningar att lära, leka, utforska, skapa. I Salems kommunala förskolor har vi enats om några begrepp som syftar till att bygga en likvärdig förskola där alla barn får förutsättningar att nå sin fulla potential.

Vi navigerar utifrån dessa ord:

Barnsyn

Vi har en stark tro på det kompetenta barnet. Med kompetent menar vi en medmänniska med erfarenheter, kunskap och en drivkraft att lära till och av andra.

(sätt bild på undersökande verksamhet)

Barns tankar, delaktighet, inflytande, drömmar ska ligga till grund för vår verksamhet. Vi tror på människans godhet och drivkraft. Vi utgår alltid från att alla barn kan, vill, är nyfikna och intelligenta.

"Ett barn är gjort av hundra språk. Barnet har hundra språk hundra händer hundra tankar hundra sätt att tänka att leka och att tala på hundra alltid hundra sätt att lyssna att förundras att tycka om hundra lustar att sjunga och förstå hundra världar att uppfinna hundra världar att drömma fram. Ett barn har hundra språk (och där till hundra hundra hundra) men berövas nittionio. Skolan och kulturen skiljer huvudet från kroppen. Man ber barn: att tänka utan händer att handla utan huvud att lyssna men inte tala att begripa utan glädjen i att hänföras överraskas annat än till påsk och jul. Man ber dem: att bara upptäcka den värld som redan finns och av alla hundra berövar man dem nittionio. Man säger dem: att leka och arbeta det verkliga och det inbillade vetenskapen och fantasin himlen och jorden förnuftet och drömmarna är företeelser som inte hänger ihop. Man säger dem att det inte finns hundra Men barnen säger: tvärtom, det är hundra som finns." (Wallin, 2001, s. 9-10)

Hållbar framtid

Förskolan ska vara en demokratisk mötesplats där barnen ges möjlighet att utveckla en förståelse för en ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet.

Vår verksamhet utgår alltid från tanken om en hållbar framtid. Allt vi gör ska ta avstamp i en positiv framtidstro och vi ska använda våra resurser varsamt. Vi värnar om de demokratiska värdena så att vi tillsammans kan bli goda världsmedborgare. Barnen ska ges möjlighet att utveckla förmågor att förstå andra människor, samarbeta och arbeta enskilt, kunna lösa problem samt utveckla ett kritiskt tänkande och en god självkänsla med handlingsberedskap. Förskolan ska ge barnen möjlighet att delta i demokratiska sammanhang. Förskolan ska förmedla ett empatiskt förhållningssätt till allt levande på vår planet. Därför ska vi arbeta aktivt med relationsskapande, estetik och etik. Barns relationsskapande till världen och människans påverkan på den är viktig för att få en djupare förståelse för varför vi behöver värna om vår omvärld. Att skapa relationer ökar kunskaper samt ger en ökad förståelse för varför. Barnen närmar sig naturen med värme och närhet och vi ska ta tillvara på den inneboende kraft och varsamhet som barn naturligt visar vår planet.

Förskolan ska genomsyras av ömsesidig respekt, förundran och meningsskapande för att barn och pedagoger tillsammans utvecklar empati, etik och estetik, lek, fantasteri och kreativitet.

Utbildningen ska genomföras i demokratiska former och lägga grunden till ett växande intresse och ansvar hos barnen för att aktivt delta i samhället och för en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig. Både ett långsiktigt och globalt framtidsperspektiv ska synliggöras i utbildningen. (Lpfö 18 s 5)

En positiv framtidstro ska präglade utbildningen. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö och till natur och samhälle. Barnen ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig. (Lpfö 18 s. 9)

Agenda 2030

Reflektionskultur

Vi värnar om att bygga en god reflektionskultur. En kultur som värdesätter möjlighet till möten, en kultur som ger tid för eftertanke, en kultur som möjliggör reflekterande med både sig själv, tillsammans med och för andra.

- Det krävs att alla deltar och är engagerade
- Att både barn och pedagoger visar tolerans, nyfikenhet och respekt, att få *prov tänka* och *prov prata*
- Organiserad
- Ska ha sin grund i vetenskap, praktik, filosofi.
- Ska ge avtryck i undervisningen.

Vi strävar mot ett kollektivt lärande. Att tanken skapar handling som i sin tur skapar nya tankar. Reflektion ska ske mellan pedagoger, barn, familjer, ledning.

Barn ska ges många tillfällen till reflektion.

Pedagogiska dokumentation

En reflekterande pedagogisk kultur förutsätter att det finns ett konkret material i form av till exempel händelser, läroprocesser eller andra pedagogiska processer att reflektera över och

som kan synliggöras för alla berörda. Det krävs således någon form av dokumentation av verksamheten.

I förskolorna använder vi pedagogisk dokumentation för att synliggöra processer i undervisningen och säkerställa verksamhetens kvalitet. Det systematiska kvalitetsarbetet har sin grund i pedagogisk dokumentation och handlar om att lyfta ur kunskap i ett större sammanhang. Den pedagogiska dokumentationen gestaltar hur kunskap mellan barn och vuxna konstrueras och där den pedagogisk dokumentation blir en kommunikation.

I den pedagogiska dokumentationen tar vi tillvara på barnens lekfulla utforskande, frågor, erfarenheter, fantasi och hypoteser för att utveckla utbildningen och de olika undervisnings situationerna.

Pedagogerna använder ett arbetssätt som är mål-och processinriktat där barnen är delaktiga i både att dokumentera och att reflektera, enskilt och i grupp. Barnen och vuxnas reflektioner blir det som avgör hur processen fortskrider i verksamheten.

Barnen ska ges tid, plats och kontinuitet till lek både inom och utomhus. Leken ska ge pedagogerna och barnen möjlighet till reflektion, inflytande och utveckling som synliggörs i den pedagogiska dokumentationen.

Estetiska, tillgängliga lärmiljöer

“..att betrakta förskolor och skolor som sociala handlingsrum och fokusera på möjligheterna för alla barn att skapa intressanta sammanhang, finna meningsfulla aktiviteter och att ställa sig i en engagerad relation”. (Elisabeth Nordin Hultman)

Den estetisk lärmiljön ska locka till olika möten, möten mellan människor, med material, med fenomen. Miljön ska vara inbjudande, tydlig, estetisk, tillgänglig och pågående. En miljö utan konstruerande av kunskap är ingen fungerande miljö.

Det estetiska är inte det gulliga och söta utan utgår från en struktur och organisation som lyfter skönheten och estetiken för att förstärka våra relationer till varandra och vår omvärld. Vi ser lärmiljöerna som en förutsättning till detta. Vi tror på att estetiken skapar empatiska relationer och samband mellan olika ämnen, material och mellan människor.

- Miljöerna ska inspireras av naturen. Färger som är harmoniska för ögat och själen. Design för lärande.
- Lärmiljön ska innehålla material att undersöka. Detta ska iscensättas estetiskt.

- Dokumentation ska presenteras på ett symmetriskt vis.
- En varsamhet gentemot vårt material
- Förskolan är en levande verkstad där vi värnar om ateljékultur. Det innebär möjlighet för barn att få prova, undersöka, utforska, lära tillsammans med andra i en konstant pågående process. Att skapande material är tillgängligt, anpassat och likvärdigt. 100 språkligheten ska genomsyra alla verksamheter. Lera, teckna, konstruera, drama, musik etc.
- Transparens mellan olika uttrycksformer.
- En gemensam standard på vilket material som ska finnas.
- Vi värderar tiden när det gäller förberedelse och efterarbete, inte bara åt själva aktiviteten.
- Miljön ska vara så utformad att barnen ges möjlighet att vara självständiga och göra egna val och till lek i mindre grupper både inomhus och utomhus.

”Estetiken är en förbindelse mellan förnuftet och fantasin” Veia Vecci

Etiska, Estetiska, kreativa lärprocesser.

- Estetiska lärprocesser är ett sätt att kunna formulera och gestalta sitt lärande utöver det verbala språket. Vi utgår från Reggio Emilias filosofi om att barn har 100 språk.
- En gemensam standard på vilket material som ska finnas. Möjlighet till 100 språk. Lera, teckna, konstruera, drama, musik etc.
- Vara varsam med de inköpta verktygen

“..miljöerna ska vara lustfyllda och inbjudande. Noggrannhet och omsorg om miljö och material är ett annat sådant estetiskt ställningstagande. (Karin Alnervik & Sara Hvit Lindstrand)

Digitalitet

Utbildningen ska också ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Barnen ska ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information (Lpfö18, sid9)

IT ersätter inte pedagogen. Pedagogens aktiva ledning av undervisningen är avgörande för vad och hur mycket barn lär sig i förskolan men kan förstärkas genom modern teknik. De digitala verktygen ska användas som ett sätt att förstärka/fördjupa lärandet som pågår i verksamheten. I förskolorna arbetar vi med en nära samverkan mellan det analoga och det digitala där barn får möjlighet att i första hand bli producenter och inte konsumenter.

- Barnen ska få vara med att konstruera lärsituationer
- Förstärker lärandet. En del i 100 språk.
- Förskolan ska stärka barns utvecklande av kritiskt tänkande.
- Förskolorna ska ha en likvärdig digital utrustning.
- Pedagogerna tar i beaktande vikten av barns integritet.
- Pedagogerna ska vara intresserade av barns digitala värld för att på så sätt fånga upp tankar, strukturer, normer och använda det vidare i undervisningssituationer.

Utbildningen ska också ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Barnen ska ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information. Lpfö 18

Pedagogroll

- Pedagogen ger alla barn möjlighet att vara delaktiga i sitt och andras lärande.
- Pedagogen är engagerad, nyfiken och medforskande.
- Pedagogen utvecklar kontinuerligt sitt pedagogiskt ledarskap.
- Pedagogen ska hålla sig ajour med forskning.
- Vi arbetar för att skapa de bästa förutsättningarna för varje enskilt barn där de får utvecklas och lära tillsammans och bli ansvarstagande, reflekterande, ifrågasättande och nytänkande individer redo att, tillsammans, utveckla och förändra vår värld till något mer och något bättre. Vi vill vara en plats som väcker lust och nyfikenhet att

undersöka och pröva sina tankar och hypoteser. Vi vill skapa en atmosfär där vi är nyfikna på varandra och att alla ska känna sig välkomna och trygga.

Vision

Det här vill vi se och höra när vi öppnar dörren och stiger in på Salems förskolor

Pedagoger som är upptagna med barnen

- du ser pedagoger som samtalar **med** barnen, utifrån det som barnen är upptagna av i sitt undersökande
- du ser att pedagogerna lyssnar på barnen, för att försöka förstå det barnen är upptagna av
- du hör att pedagogen ställer öppna, nyfikna frågor som utmanar barnen i deras undersökande och i deras frågeställningar

Barn som är upptagna av många olika aktiviteter

- du ser barn som är koncentrerade i olika utmanande och experimenterande aktiviteter
- du ser barn som är upptagna i ett gemensamt undersökande
- du hör barn som är i samspråk med varandra
- du hör en positiv samtalston mellan barn – barn och barn – vuxen

En miljö som är välkomnande och väcker nyfikenhet

- du ser många små mötesplatser för barnen
- du ser en miljö som är tillgänglig för barnen
- du ser en mängd material som går att experimentera med
- det råder ett kreativt lugn i miljön
- du uppfattar en glädje i atmosfären

Du ser mycket dokumentation på olika sätt

- du ser att dokumentationen synliggör de processer som pågår i verksamheten